

Dit profiel dient gelezen, geïnterpreteerd en gebruikt te worden in combinatie met de leeswijzer, waarin de noodzakelijke uitleg van de verschillende paragrafen vermeld is.

Parelduiker (*Gavia arctica*) A002

1. Status:

Vogelrichtlijn Bijlage I (sinds 1985). Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel.

2. Kenschets

Beschrijving: De parelduiker is een middelgrote zeeduiker. De soort lijkt sterk op de veel talrijkere roodkeelduiker en wordt hier vaak mee verward. Als de vogels in het winterkleed zijn, hebben juist de roodkeelduikers duidelijke witte vlekjes of 'parels' op de rug. De parelduiker heeft die parels in het zomerkleed wanneer hij niet in Nederland is. De parelduiker is wat forser dan de roodkeelduiker en heeft een zwaardere, rechte snavel.

Het is in Nederland een doortrekker en wintergast in zeer klein aantal in de kustwateren van de Noordzee en zoete binnenwateren. De parelduiker nestelt 's zomers op meren in noordelijke bossen en toendra's. De dichtstbijzijnde broedpopulatie bevindt zich in noordoost Schotland en zuid Scandinavië.

Relatief belang binnen Europa: De staat van instandhouding van de parelduikerpopulatie in de Europese Unie is volgens 'BirdLife' ongunstig. Het broedgebied ligt in het noorden van Eurazië en Noord-Amerika. De broedpopulatie in de EU is aanzienlijk met 14.000 – 17.000 paren. Ze vertoont een lichte afname. De winterpopulatie in de EU bedraagt slechts ca. 8.300 vogels. De betekenis van Nederland is voor deze soort waarschijnlijk gering. De voor Nederland relevante winterpopulatie is die van Noordwest-Europa, Middellandse Zee, Zwarte en Kaspische Zee.²

3. Ecologische vereisten

Leefgebied: De parelduiker komt vooral voor in de tot 30 m diepe kustzone van de Noordzee en kiest daar waarschijnlijk een leefgebied uit dat vergelijkbaar is met het leefgebied van de roodkeelduiker. Anders dan de roodkeelduiker komt de parelduiker echter ook kleine aantallen voor op grote binnenwateren. De ecologische vereisten van parelduikers buiten het broedseizoen zijn nauwelijks bekend.

Voedsel: De parelduiker is afhankelijk van vis. Welke prooi ze in Nederland kiezen is onbekend. Uit onderzoek in de Oostzee blijkt dat de parelduikers alle vissen eten die door hun keelgat passen.

Rust: Er is geen reden om aan te nemen dat de verstoringsgevoeligheid anders is dan bij de roodkeelduiker. Rust is van belang voor de parelduikers en ze zijn gevoelig voor (olie)vervuiling. Dode parelduikers worden aan de Nederlandse kust zelden gevonden, in strenge winters wat meer dan in zachte winters. De meest gevonden doodsoorzaak is daarbij olievervuiling. Net als bij roodkeelduiker kunnen windturbines verspreiding en vliegbewegingen van de parelduiker beïnvloeden. Scheepvaart is daarnaast vermoedelijk de belangrijkste verstoringsbron.

² *Waterbird Population Estimates – Third Edition* stelt dat de 1%-norm van deze populatie 10.000 is. Volgens deskundigen is deze norm veel te hoog. In de tweede editie was deze norm maar 1200.

4. Huidig voorkomen

De parelduiker is in alle grotere wateren van ons land te vinden, maar vooral in de kustzone van de Noordzee. In noemenswaardige aantallen komt de soort alleen in de kustzone in de winter voor, vooral bij de Brouwersdam, en in april tijdens de voorjaarstrek langs de hele kust.

5. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends in Nederland: Trends bij de parelduiker zijn niet goed bekend. Zeetrekellingen suggereren een dalende trend in het percentage parelduikers ten opzichte van roodkeelduikers tussen 1972 tot 1980. Daarna lijkt het aandeel zich te stabiliseren op circa 10%. Tellingen op zee laten nog aanzienlijk lagere percentages zien (Camphuysen & Leopold 1994). De hoge aantallen parelduikers die soms zijn vermeld tussen 1970-1980 zijn vermoedelijk terug te voeren tot onbekendheid met de beide soorten (Stegeman & den Ouden 1995).

Recente ontwikkelingen: onbekend.

Beoordelingsaspect populatie: onbekend

Er overwinteren enkele tientallen tot een paar honderd parelduiker in onze kustwateren. (Roodkeelduikers zijn ver in de meerderheid, maar veel duikers worden niet op soort gebracht).

Beoordelingsaspect leefgebied: onbekend

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: onbekend

Landelijke instandhoudingsdoelstelling: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied

Streefbeeld bij de landelijke instandhoudingsdoelstelling: In de Nederlandse wateren is behoud van de huidige situatie voldoende.

Oordeel: onbekend.

Beoordeling Staat van Instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	?	?
Populatie	?	?
Leefgebied	?	
Toekomst	?	matig ongunstig
Eindoordeel	?	?

6. Bronnen

- Camphuysen C.J. & Leopold M.F. 1994. Atlas of seabirds in the Southern North Sea. IBN Research report 94/6. NIOZ-Report 1994-8. Institute of Forestry and Nature research, Dutch Seabird Group and Netherlands Institute for Sea Research, Texel.
- Zucco C. & Merck T. 2004. Ökologische Effekte von Offshore-Windkraft-Anlagen. Naturschutz und Landschaftsplanung 36: 261-269.